

Nhạc Sĩ Anh Việt Thu.

Đặng Minh Phong

Đầu thập niên 60 thế kỷ trước, anh họ của Minh Phong tên là C... tốt nghiệp đại học Sư phạm Sài Gòn và được Bộ giáo dục phân công về Tây Ninh dạy Ngoại ngữ. Cũng thời gian này thầy giáo Kim Sang, cùng tuổi với anh C.(1939) cũng về trường này dạy Nhạc. Hai thầy quen nhau nhưng vì dạy khác môn nên việc ai nấy làm. Anh C. kể:
- Thầy Kim Sang tính tình hiền hậu, trầm lặng và ít nói, hút thuốc như... ống khói tàu.

Năm 1964, Thầy Sang đã sáng tác bài **Tám Điệp Khúc** và tôi có nghe qua radio.

"...từng đêm ấp ủ trong tim

Từng đêm khe khẽ gọi

Anh nhớ thương em từng giờ

Mẹ Việt Nam ơi ai chia ly hai lối rẽ đường về..."

Từ "em" trong câu ca này là người em trai của Sang?

Vài năm sau, hai chúng tôi chia tay. Tôi đi Bến Tre còn Sang đi về đâu không rõ? Năm 1966, tôi nghe trên đài Sài Gòn phát hai bài hát "**Đa tạ**" và bài "**Hai vì sao lạc**" mà không biết là của Sang vì hai bài này lấy bút danh: Anh Việt Thu.

Tại sao lại có tên là Anh Việt Thu? "Anh" không phải là cái họ. Tìm hiểu mới biết Anh Việt Thu chính là Huỳnh Hữu Kim Sang. Sang có người em tên là Việt Thu. Bạn bè gọi Sang là anh của Việt Thu thế là cái tên "Anh Việt Thu" ra đời. Sang còn có người em khác đang ở miền Bắc sau năm 1954.

Sang là con trai cả, cha mẹ Sang ngày xưa sống Cambodia. Ông bà chậm con nên đã đến chùa "Kim Sang" cầu tự vì vậy cái tên Huỳnh Hữu Kim Sang là tên cúng cơm của nhạc sĩ. Quê Sang ở An Hữu, tỉnh Định Tường hồi xưa. An Hữu là vùng đất địa linh. Quê ngoại của nhạc sĩ Hoàng Việt cũng ở đây!

Năm 1956, khi mới 16 tuổi Sang đã sáng tác bài: "**Dòng An Giang**". Ca khúc nổi đình, nổi đám mãi cho tới bây giờ.

Thập niên 70. Sang sống ở Sài Gòn đã phổ hai bài thơ của thi sĩ Thiên Hà: "**Gió về miền xuôi**" và "**Nhớ nhau hoài**" cũng vang vọng trên làn sóng phát thanh Sài Gòn. Anh Việt Thu còn viết hai bài "**Mùa xuân đó có em**" và "**Người đi ngoài phố**" khán, thính giả ở miền nam không ai không biết?!

Nhưng ít ai biết Anh Việt Thu đã sáng tác bài "**Trên đầu súng**" cho ai? Giai điệu và ca từ chắc chắn ông nói chung chung không biết cho ai... nhưng Sài Gòn đã lấy làm bản hành khúc cho quân đội thật là trớ trêu!

Năm 1963, Triều Dâng đã sáng tác bài "**Giải phóng quân ta ra đi**" nhạc phẩm rất hào hùng và hùng hực khí thế. Rồi bất ngờ năm 1972 nhạc phẩm "**Trên đầu súng**" của Anh Việt Thu ra đời. Hai nhạc phẩm na ná nhau về giai điệu và bài nào cũng hay! Tôi nghĩ rằng không có việc "đạo nhạc" gì ở đây vì đất nước còn chiến tranh chia cách. Tôi cho là tự tưởng lớn đã gặp nhau mà thôi! Anh Việt Thu là một nhạc sĩ lớn, một "phù thủy" âm nhạc, ông thừa sức viết những ca khúc lớn, thì không thể nghĩ méo mó về ông được?

Anh Việt Thu một nhạc sĩ phản chiến âm thầm và ông giỏi ẩn mình mà thôi. Nhạc phẩm của Anh Việt Thu đem xài cho bên nào cũng hợp?!

Anh Việt Thu có mặt ở trần thế chỉ có **37 năm** nhưng đã để lại dấu ấn rất sâu đậm trong tim của người Việt Nam. Sản phẩm Âm nhạc của ông sẽ sống mãi trong lòng người. Nhạc của ông càng nghe ta càng yêu, vì tình yêu của ông đã gắn với tình yêu về con người, về quê hương và đất nước. Nhạc của ông đẹp trong từng giai điệu, lời ca. Và cũng ít ai biết nhạc sĩ đã từng tốt nghiệp trường Quốc gia âm nhạc Sài Gòn và Tokyo!

Tháng 3 năm 1975, ông ra đi trong căn bệnh ngặt nghèo tại Sài Gòn trước ngày đất nước thanh bình một tháng. Ông không có may mắn để chứng kiến lời "đa tạ" mà ông từng mơ ngày nào đó "súng phải lạnh lòng và phải thẹn thùng...".

Và năm 1964 ông tự đặt câu hỏi ai đã làm chia ly " hai mươi năm ngăn lối rẽ đường về trong nhạc phẩm "[Tám điệp khúc](#)"?

Giờ tôi xin đa tạ ngược lại với ông! "**Hai vì sao lạc**" có một thông tin cho rằng đó là cuộc chia tay của ông và người em trai kẻ Bắc người Nam chớ không phải là người bạn nào đó ở Sóc Trăng?! Trong nhạc phẩm có các ca từ hay không thể ngờ như: "*sao để khói lam chiều như se chùng màu không gian?*" hoặc "*như trong đêm khuya để gió sương thấm thùa thấm làm ướt áo vai gầy*".

Tôi cúi xuống xin bái lạy ông. Ca từ "**se chùng**" và "**gió sương thấm thùa**" trong nhạc phẩm là ngôn ngữ của văn học đỉnh cao, nó đẹp làm sao?!

Đặng Minh Phong